

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

UPRAVLJAČKO TIJELO
OPERATIVNOG PROGRAMA „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

Zapisnik

**20. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa
„Konkurentnost i kohezija“**

održane 22. rujna 2023. godine elektroničkim putem

Dnevni red

20. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa

„Konkurentnost i kohezija“

1. UVOD I PRIHVAĆANJE DNEVNOG REDA
2. IZMJENE U ČLANSTVU ODBORA ZA PRAĆENJE
3. IZVJEŠĆE O STATUSU PROVEDBE OPKK-a (Financijski napredak)
4. NAPREDAK U PROVEDBI OPKK-a 2014. – 2020.
5. PRIJEDLOG IZMJENE OPERATIVNOG PROGRAMA „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“ v.14.0
6. OSTALO

NAZIVI INVESTICIJSKIH PRIORITETA I SPECIFIČNIH CILJEVA:

IP 1a - Poboljšanje infrastrukture i kapaciteta za istraživanje i inovacije (I&I) s ciljem razvijanja uspješnosti I&I te promoviranje centara za kompetencije, posebno onih od europskog interesa

IP 1b - Promicanje poslovnih ulaganja u inovacijama i istraživanjima te razvoj veza i sinergija između poduzeća, IR centara i visokog obrazovanja, osobito razvoja proizvoda i usluga, tehnološko povezivanje, socijalna inovacija, ekološka inovacija, kulturna i kreativna industrija, usluge javnog servisa, zahtjevi za poticajima, umrežavanje, klasteri i otvorena inovacija kroz pametnu specijalizaciju, tehnološko jačanje i primijenjeno istraživanje, pilot linije, pred proizvodna provjera valjanosti, napredne proizvodne mogućnosti i početne proizvodnje, osobito u Ključnim tehnologijama koje potiču razvoj i inovacije i širenje tehnologija za opću namjenu

SC3d2 - Poboljšana inovativnost malih i srednjih poduzetnika

SC4b1 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama

SC4b2 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u privatnom uslužnom sektoru (turizam i trgovina)

SC4c1 - Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora

SC4c2 - Smanjenje potrošnje energije u višestambenim zgradama

SC4d1 - Pilot-projekt uvođenja naprednih mreža

SC5a1 - Poboljšanje praćenja, predviđanja i planiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama

SC5b1 - Jačanje sustava upravljanja katastrofama

SC6e1 - Poboljšanje sustava upravljanja i praćenja kvalitete zraka sukladno Uredbi 2008/50/EZ

SC6i1 - Smanjena količina otpada koji se odlaze na odlagališta

SC6ii1 - Unaprjeđenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom

SC6ii2 - Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda

SC6iii1 - Poboljšano znanje o stanju bioraznolikosti kao temelja za učinkovito praćenje i upravljanje bioraznolikošću

SC6iii2 - Uspostava okvira za održivo upravljanje bioraznolikošću (primarno Natura 2000)

SC6iii3 - Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima

IP6c - Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine

IP 7a - Podupiranje multimodalnog jedinstvenog europskog prometnog prostora ulaganjem u TEN-T

IP 7b - Poboljšavanje regionalne mobilnosti povezivanjem sekundarnih i tercijarnih čvorišta s infrastrukturom TEN-T-a, uključujući multimodalna čvorišta

IP 7i - Podupiranje multimodalnog jedinstvenog europskog prometnog prostora ulaganjem u TEN-T

IP 7ii - Razvoj i unaprjeđenje prometnih sustava prihvatljivih za okoliš, i prometni sustavi sa niskim emisijama CO₂, uključujući unutarnje plovne putove i pomorski prijevoz, luke, multimodalne veze i aerodromsku infrastrukturu, radi promicanja održive regionalne i lokalne mobilnosti

IP 7iii - Razvoj i obnova sveobuhvatnih, visokokvalitetnih i interoperabilnih željezničkih sustava te promicanje mjera za smanjenje buke

SC7a1 - Unaprjeđenje cestovne mreže TEN-T i pristupa cestovnoj mreži TEN-T

SC7b1 - Poboljšanje cestovne sigurnosti u dijelovima s visokom razinom mješovitog prometa

SC7i1 - Povećanje teretnog prometa na unutarnjim vodnim putovima

SC7ii1 - Poboljšanje dostupnosti naseljenih otoka za njihove stanovnike

SC7ii2 - Povećanje broja putnika u javnom prijevozu

SC7ii3 - Poboljšanje dostupnosti Dubrovnika zrakom

SC7iii1 - Povećanje uporabe i važnosti željezničke mreže

IP9a - Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu što pridonosi nacionalnom, regionalnom i lokalnom razvoju, smanjujući nejednakosti u smislu zdravstvenog statusa, promičući socijalnu uključenost, kulturne i rekreativne usluge te prelazak s institucijske skrbi na skrb u zajednici

SC9a1 - Poboljšanje pristupa primarnoj i hitnoj zdravstvenoj zaštiti, s fokusom na udaljena i deprivirana područja

SC9a2 - Poboljšanje učinkovitosti i dostupnosti bolničkog liječenja

SC9a3 - Promicanje socijalne uključenosti i smanjenje nejednakosti kroz poboljšani pristup socijalnim uslugama te prelazak s institucionalne skrbi na skrb u zajednici putem poboljšane socijalne infrastrukture

SC9a4 - Provedba pilot aktivnosti koje imaju za cilj promociju socijalne uključenosti i smanjenje siromaštva ratnih veterana i civilnih žrtava Domovinskog rata

SC9a5 - Jačanje kapaciteta sustava za borbu protiv COVID-19 u Republici Hrvatskoj

IP9b - Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi ugroženih zajednica u urbanim i ruralnim područjima

SC9b1 - Održiva fizička, socijalna i gospodarska regeneracija pet depriviranih pilot područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva

IP10a - Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje kroz razvoj infrastrukture za obrazovanje i osposobljavanje

SC10a1 - Razvoj digitalno zrelih škola koje su spremne za korištenje potencijala informacijsko komunikacijske tehnologije u obrazovanju i razvoju vještina 21. stoljeća, potrebnih na tržištu rada

SC10a2 - Modernizacija, unapređenje i povećanje infrastrukture smještaja u visokom obrazovanju s ciljem poboljšanja pristupa visokom obrazovanju te završetak studija za studente u nepovoljnom položaju

SC10a3 - Povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem postizanja veće zapošljivosti učenika srednjeg strukovnog obrazovanja

IP 13i - Sanacija krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te priprema zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva

SC13i1 - Poboljšani razvoj i rast malih i srednjih poduzetnika pogođenih gospodarskom krizom u kontekstu pandemije COVID-19 u cilju prelaska na zeleno i digitalno gospodarstvo

IP9b - Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi ugroženih zajednica u urbanim i ruralnim područjima

SC9b2 - Izgradnja novih/zamjenskih i obnova (rekonstrukcija) postojećih stambenih jedinica u državnom vlasništvu na potresom stradalim područjima

TA1 - Osiguranje odgovarajućih i učinkovitih ljudskih resursa za provedbu operativnih programa

TA2 - Podrška učinkovitoj provedbi, praćenju i evaluaciji programa

TA3 - Podrška informiranju javnosti i podizanju kapaciteta potencijalnih korisnika za pripremu projekata i njihovu provedbu

Zapisnik

20. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa

„Konkurentnost i kohezija“

1. Uvod i prihvaćanje dnevnog reda

Gđa Zrinka Raguž, državna tajnica u Upravi za provedbu operativnih programa i financijskih instrumenata u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (dalje u tekstu: MRRFEU) kao predsjedajuća osoba predstavila je dnevni red 20. sjednice Odbora za praćenje (dalje u tekstu: OzP) koja je održana elektroničkim putem.

Na početku izlaganja gđa Liha Matejiček, voditeljica Odjela za Hrvatsku i Rumunjsku u Glavnoj upravi za regionalnu i urbanu politiku, napomenula je kako 2023. godina predstavlja kraj razdoblja prihvatljivosti za financijsku perspektivu 2014. – 2020. te kako je važno voditi računa o rokovima i vremenu koje je preostalo za iskorištavanje dodijeljenih sredstava. Izrazila je nadu kako će sva raspoloživa sredstva biti iskorištena te da će svi postavljeni ciljevi biti ostvareni.

Istaknula je da je nužno da nadležna tijela pravovremeno dostave Upravljačkom tijelu (dalje u tekstu: UT) sve potrebne informacije o projektima koji se planiraju provesti u fazama, uključujući i manje projekte te svu potrebnu dokumentaciju za zatvaranje programa. EK-u je posebno drago što je i Hrvatska primijenila neke od opcija sukladno regulativi te naglasila da EK nema primjedbi na predloženu preraspodjelu sredstava u okviru prijedloga izmjene Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (dalje u tekstu: OPKK).

Dnevni red je stavljen na glasanje te je jednoglasno usvojen.

2. Izmjene u članstvu Odbora za praćenje

Gđa Andrijana Jurin Vidović je u ime Tajništva OzP-a predstavila novoimenovane članove/ice i njihove zamjene.

3. Izvješće o statusu provedbe OPKK-a (Financijski napredak)

Gđa Jurin Vidović je izvijestila članove OzP-a o financijskom statusu provedbe OPKK-a zaključno sa stanjem na dan 15. rujna 2023. godine. Naglasila je kako je stopa isplaćenosti u okviru Kohezijskog fonda (dalje u tekstu: KF) viša od stope isplaćenosti Europskog fonda za regionalni razvoj (dalje u tekst: EFRR) s obzirom na preugovorenost u okviru KF-a, dok su EFRR REACT-EU sredstva na nešto nižoj razini isplaćenosti jer se radi o PO-u uvedenom u OPKK u 2021. godini. Naglasila je kako provedba PO2 ne napreduje u skladu s očekivanjima te je posljedično stopa isplaćenih sredstava niža u odnosu na ostale PO-ove. Sredstva iz PO2 neće biti u potpunosti apsorbirana što će se kompenzirati korištenjem mogućnosti prijavljivanja 15 % više izdataka kod osi kod kojih će postojati višak odobrenih izdataka primarno na PO3, PO4 i PO7 u ERDF dijelu. Također, niska stopa implementacije kao i isplaćenost sredstava vidljiva je kod PO12 s obzirom na to da se radi o osi koja je također naknadno dodana u OP te je kasnije započela i provedba aktivnosti. Slabija isplaćenost sredstava KF-a vidljiva je u PO7 te se iz tog razloga 100 MEUR preraspodjelom sredstava prebacuje na PO6.

Predstavila je napredak u ovjeravanju na dan 15. rujna 2023. godine do kada je ovjereno 4,6 mlrd EUR u odnosu na ukupnih 6,9 mlrd EUR ESIF alokacije OP-a. Preostalo je za ovjeriti 2,3 mlrd EUR te je u suradnji s Ministarstvom financija napravljen plan podnošenja izjava o

izdacima. Do kraja 2023. planira se ovjeriti otprilike 800 MEUR, a preostalih 1,5 mlrd EUR u prvoj polovici 2024. godine. Ukoliko se usvoji STEP regulativa, jedan manji dio sredstava će biti ovjeren i u drugoj polovici 2024. godine. STEP regulativa odnosi se isključivo na administrativne provjere prijavljenih izdataka te Tijelu za ovjeravanje, Tijelu za reviziju odnosno UT-u omogućava dodatno vrijeme za provjeru posljednjih izvjava o izdacima koje se planiraju podnijeti EK-u. Što se tiče svih tijela u strukturi od samih korisnika do nadležnih PT-ova 2, prethodno navedeni rokovi ostaju nepromijenjeni, odnosno sve nastale troškove potrebno je prekontrolirati i odobriti najkasnije do svibnja/lipnja 2024. godine.

4. Napredak u provedbi OPKK 2014. – 2020.

Prioritetna os 1 – Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija

Gđa Ana Varjačić, ispred Ministarstva znanosti i obrazovanja (dalje u tekstu: MZO), predstavila je napredak u provedbi u okviru Investicijskog prioriteta (dalje u tekstu: IP) 1a. Svi strateški projekti završili su s provedbom, u procesu su zapošljavanja novih istraživača, a iz postojećih projekata proizlaze dobri znanstveni rezultati.

Osvrnula se i na velike projekte (dalje u tekstu: VP) za koje je planirano provođenje u fazama. Izrada dokumentacija za faziranje projekta O-ZIP-a je pri kraju, a u pripremi sudjeluje i JASPERS te se očekuje da će dokumentacija uskoro biti spremna za prijavu VP-a EK-u. Projekt O-ZIP provodit će se do 2027. godine, a u drugoj fazi predviđena je alokacija od 60 MEUR, dok je ukupna vrijednost projekta 98 MEUR. VP Dječja bolnica Srebrnjak od samih je početaka suočen s problemima u provedbi te je apsorpcija sredstava iznimno niska i iznosi svega 0,3 %. Dostavljena dokumentacija za faziranje nije dovoljno razrađena i nije spremna za upućivanje u proceduru odobrenja EK-u te je potvrdila kako nema nikakvog pomaka.

G. Neven Kos iz MINGOR-a predstavio je napredak u provedbi u okviru IP1b. Istaknuo je kako je do sada najviše sredstava uloženo u projekte iz S3 područja te kako su potaknuta ulaganja sektora gospodarstva u istraživanje i razvoj u iznosu od 308 MEUR. Naveo je kako se problemi u provedbi PO1 odnose na zahtjeve korisnika za izmjenom, ali i za raskidom ugovora pa MINGOR u suradnji s PT-ovima 2 nastoji korisnicima pružiti maksimalnu podršku čak i u vidu produženja ugovora nakon 31.12.2023. godine koje će korisnik završiti vlastitim sredstvima, a radi ostvarenja pokazatelja OP-a.

G. Vladimir Kramarić iz MRRFEU-a ukratko je izvijestio o projektu koji je dio europskog lanca vrijednosti u nastanku u vezi s razvojem najnaprednijih baterijskih sustava i baterija. Potpora za EuBatIn VPZEI (Europsku inovaciju za baterije, Važan projekt od zajedničkog europskog interesa) financirat će se sredstvima dvaju programa. Projektna dokumentacija upućena je na pregled Neovisnoj kontroli kvalitete JASPERS-a te je postupak u tijeku. Projekt u ovoj fazi financira korisnik, a planira se provesti u dvije faze od kojih se prva, vrijednosti 94,7 MEUR, odnosi na istraživanje i razvoj, a druga faza odnosi se na industrijsku primjenu te će se financirati sredstvima Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. (dalje u tekstu: PKK).

Potvrdio je kako se očekuje odgovor službi za neovisnu kontrolu kvalitete i pokretanje nacionalne procedure, a dugotrajnost procesa predstavlja najveći rizik za provedbu projekta. Naglasio je kako se radi o iznimno složenom projektu u koji je uključeno čak 12 država članica uz 50-ak izravnih partnera te je potvrdio kako je u nadolazećem tjednu planiran sastanak opće skupštine i tijela koje uključuje predstavnike država članica te se očekuje detaljan pregled stanja provedbe.

Prioritetna os 2 – Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije

G. Kramarić predstavio je napredak u PO2 te naveo kako je u okviru ove osi ugovoreno 40 projekata, no razina isplate je niska. Kod VP-a Izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture i povezivanje ciljanih javnih korisnika inicijalne vrijednosti preko 100 MEUR, došlo je do povećanja cijena jer je od planiranja projekta do raspisivanja postupka javne nabave prošlo puno vremena. U suradnji sa sektorski nadležnim tijelom pokušava se pronaći način da se osiguraju dodatna sredstva. Također, preostaje vidjeti hoće li EK odobriti financiranje sredstvima PKK-a te prepraviti dokumentaciju za faziranje projekta.

U grupi projekata Mreže sljedeće generacije ugovoren je 21 projekt od čega je jedan raskinut, a zaprimljen je upit HT-a oko mogućnosti produljenja provedbe. Kašnjenje ne bi trebalo predstavljati problem s obzirom na znatne kapacitete kojima tvrtka raspolaže.

Za strateški projekt Centar dijeljenih usluga iskorišteno je oko polovice sredstava te je ostvarena ciljna vrijednost pokazatelja OP-a, u okviru kojeg je integrirano više od 300 institucija u Vladin oblak. Nakon razgovora s korisnikom i PT-om 2 znati će se je li potrebna izmjena ugovora kako bi se neke stavke preraspodijelile s obzirom da je riječ o IKT projektu, odnosno sektoru koji se ubrzano mijenja.

Projekti iz grupe e-Usluge uglavnom su uspješni projekti, od kojih je tek nekoliko raskinuto jer se aktivnosti nisu provodile ili je bila potrebna izmjena ugovora koja ne odgovara uvjetima poziva. Riječ je uglavnom o projektima iz područja zdravstva gdje je uočeno najviše problema.

Prioritetna os 3 – Poslovna konkurentnost

G. Kos iz MINGOR-a je izjavio kako je u okviru PO3 (bez ITU gradova i financijskih instrumenata) visoka razina ugovorenih, isplaćenih i ovjerenih sredstava. Do kraja ove godine odobrit će se nešto manje od 200 MEUR čime će se višak sredstava u ovom PO-u iskoristiti kako bi se nadoknadio manjak u drugim PO-ovima. Ulaganjima u poduzetničku infrastrukturu izgrađeno je više od 700.000 metara kvadratnih poduzetničko-poslovne infrastrukture te je ciljana vrijednost pokazatelja premašena. Projektom Mreža poduzetničkih potpornih institucija (Mreža BOND) podržano je više od 55 poduzetničkih potpornih institucija. U okviru ovog PO-a izazovi i rizici su slični kao u ostalim PO-ovima koje imaju infrastrukturna ulaganja, no ne očekuju se značajnija odstupanja.

Financijski instrumenti

Gđa Dijana Bezjak iz MRRFEU-a predstavila je provedbu financijskih instrumenata (dalje u tekstu: FI). Pojasnila je kako je ove godine potpisano oko 1.000 novih ugovora o kreditima i jamstvima te je investirano dodatnih 200 MEUR, čime je 8 FI-jeva u okviru PO3 dostiglo efekt poluge, tj. udvostručili su dostupna javna sredstva. Plasirano je oko 224 % EU alokacije, a 1,5 mlrd EUR koji su poduzetnici investirali će doprinijeti stvaranju 10.000 novih radnih mjesta. Napomenula je kako ovo nisu podaci iz Godišnjeg izvješća o provedbi jer su FI *revolving* sredstva, odnosno sredstva koja se vraćaju otplatom kredita ponovno se koriste u iste svrhe do kraja financijskog razdoblja. Prema regulativi sva sredstva koja se vrata kroz FI mogu se plasirati unutar istog FI-ja, dok ih se nakon razdoblja prihvatljivosti, odnosno od 1. siječnja 2024., može plasirati u nove ili slične FI-jeve. Navela je kako se 1.000 novopotpisanih ugovora većinom odnosi na Mikro zajmove s obzirom na to da postoji velika potražnja za obrtnim sredstvima pa su sva sredstva koja se vraćaju u Male ili COVID-19 zajmove prenamijenjena u obrtna sredstva za ESIF Mikro zajmove, no i dalje postoji dobra potražnja za ESIF Jamstvima. Najmanji je rast kod Kredita za rast i razvoj jer je riječ o velikim investicijskim kreditima u iznosu do 10 MEUR za gradnju npr. tvornica i hotela kod kojih je zabilježen zastoj tijekom pandemije bolesti COVID-19, no ovakve investicije su ponovno pokrenute.

Dodatno je istaknula prednost FI-ja jer krediti u okviru FI-ja ne moraju biti potrošeni do 31. prosinca 2023. već moraju do tog datuma biti isplaćeni, što znači da npr. banke mogu ugovoriti kredit 30. prosinca 2023. te ga 31. prosinca isplatiti poduzetnicima koji nakon toga mogu i nekoliko godina kasnije završiti svoju investiciju. ESIF Krediti za rast i razvoj su sada na otprilike 60 % iskorištenosti alokacije, a očekuje se isplata još nekih 20-30 MEUR pa će u konačnici apsorpcija iznositi oko 80 %. Budući da stopa ovjeravanja iznosi 95 % EU alokacije, svi troškovi koji su RH refundirani već su uplaćeni u državni proračun. Oko 20 MEUR plaćanja zajedno s plaćanjima FI iz PO4 u iznosu 60 MEUR prijavit će EK-u krajem ove ili početkom sljedeće godine koji će se iskoristiti kao *overbooking* za osi kojima će biti potrebno.

U okviru PO4 sva sredstva za ESIF Kredite za energetske učinkovitost u zgradama javnog sektora potrošena su 2020., a za ESIF Kredite za javnu rasvjetu iskazan je velik interes jer se u financijskom razdoblju 2021. – 2027. takve investicije neće financirati. Iz tog razloga povećana je alokacija s 20 MEUR na 45 MEUR pa je apsorpcija niža nego u PO3, gdje je provedba započela 2016. te je potpisano još 15-tak ugovora i investirano još 25 MEUR.

Prioritetna os 4 – Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Gđa Anamarija Šopron Bognar iz MINGOR-a izjavila je kako se u okviru PO4 pokušavaju doseći ciljevi energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije zacrtani u nacionalnim strateškim dokumentima za 2030. godinu, stoga su glavne aktivnosti usmjerene na ulaganja u proizvodnu industriju i uslužni sektor, gdje je uloženo 100 MEUR. U okviru SC-a 4d1, strateški Pilot projekt uvođenja naprednih mreža koji se provodi u suradnji s HEP ODS-om ima za cilj smanjivanje gubitaka u mreži, povećanja pouzdanosti i napajanja te povećanja broja naprednih brojila, od čega je instalirano 93 %, odnosno 21.000 brojila. Na svim projektima u okviru ovog SC-a problemi su slični (problemi s opskrbnim lancima, dugotrajni procesi nabave i sl.) te su rješavani produljenjem roka provedbe i završit će do kraja 2023. godine.

Gđa Irena Šinjar iz Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (dalje u tekstu: MPGI) predstavila je napredak u okviru SC-ova 4c1 i 4c2, gdje je kroz pet poziva ugovorena cjelokupna alokacija za oba SC-a. U pozivima je planirano smanjenje energije za grijanje od najmanje 50 % dok je nakon energetske obnove prosječna ušteda oko 60 %, a u dva pojedinačna projekta ušteda je na godišnjoj razini veća od 5 Gwh. Pandemija i potresi usporili su dinamiku energetske obnove zgrada, jednom projektu su osigurana dodatna sredstva za sanaciju šteta uzrokovanih potresom, dok je kod više projekata produljeno razdoblje provedbe. Projekt vrijedan 1,2 MEUR proveden u Velikoj Gorici najveći je projekt energetske obnove višestambenih zgrada. U Osječko-baranjskoj županiji je energetski obnovljen najveći broj javnih zgrada, njih preko 90 s iznosom preko 20 MEUR te je u Primorsko-goranskoj županiji obnovljen najveći broj višestambenih zgrada, više od 140 zgrada iznosa većeg od 17 MEUR BS.

Prioritetna os 5 – Klimatske promjene i upravljanje rizicima

Gđa Šopron Bognar u okviru SC 5a1 istaknula je VP METMONIC koji je bitan za sustav ranog upozoravanja na vremenske prilike te je do sada ovim projektom uspostavljeno šest radara čime je pokriveno 100 % teritorija RH, a u izgradnji je i 410 meteoroloških postaja. S obzirom na velik broj različitih lokacija na kojima se provodi projekt, postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa dugo je trajao te je bilo kašnjenja u provedbi što se rješavalo redovitim mjesečnim sastancima i produljenjem roka provedbe, a projekt će završiti do kraja godine.

Gđa Mirta Porubić iz MINGOR-a predstavila je napredak u okviru SC 5b1 gdje je odobreno 13 projekata od čega je pet projekata obrane od poplava, dok su ostali projekti upravljanja ostalim rizicima od katastrofa. Za VP Sustav zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja 1. faza,

koja obuhvaća karlovačko područje, dovršena je jedna mjera te su još dvije mjere u provedbi, a isplaćeno je oko 33 % dodijeljenih sredstava. S obzirom na trenutno stanje provedbe očekuje se da će ovaj projekt biti faziran, odnosno da će radovi koji neće biti završeni do kraja 2023. godine biti prebačeni u drugu fazu koja se odnosi na Sisačko područje. Projektima je planirano da 10.000 stanovnika ima korist od mjera zaštite od poplava, a trenutno je 130.000 stanovnika obuhvaćeno ovom mjerom. Uglavnom je riječ o stanovnicima obuhvaćenim projektom modernizacije lijevoobalnih savskih nasipa i jedan dio projektom Unaprjeđenje negrađevinskih mjera upravljanja rizicima od poplava u Republici Hrvatskoj - VEPAR.

Prioritetna os 6 – Zaštita okoliša i održivost resursa

Gđa Šopron Bognar izvijestila je o napretku u provedbi za SC-ove 6e1, 6i1, 6iii1, 6iii2 i 6iii3 te je navela kako je u okviru PO6 ulaganje u poboljšanje gospodarenja otpadom doprinijelo porastu stope recikliranja, koja je od 2014. do 2022. povećana za 19 postotnih bodova. Ovom rezultatu pridonio je 461 završeni projekt, zatvorena i sanirana odlagališta, a s radom je započeo i Centar za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: CGO) Bikarac. Krajem ove godine bit će završen i CGO Biljane Donje, a potpisani su i ugovori za četiri CGO-a koji će se fazirati u programsko razdoblje 2021. – 2027. te je za njih u tijeku priprema dokumentacije za odobrenje VP-a. Za VP Sanacija lokacije visokoonečišćene opasnim otpadom - jama Sovjak u 2022. potpisani su ugovori za radove i počelo je projektiranje dok su ove godine započeli radovi na terenu. U okviru SC 6e1 ugovorena su dva VP-a, a u okviru jednog od njih Unaprjeđenje sustava upravljanja i praćenja kvalitete zraka obnovljene su i instalirane 24 mjerne postaje. IP6iii obuhvaća planove i sustave upravljanja za zaštićene vrste te projekte razminiranja kojima su se obnavljala i šumska staništa te vodotokovi projektom Naturavita koji se provodi u Kopačkom ritu. Izrađeno je ukupno sedam akcijskih planova te je uspostavljen sustav za invazivne strane vrste, a povećani su i kapaciteti oporavilišta za divlje životinje.

Gđa Mirta Porubić iz MINGOR-a predstavila je napredak u okviru SC6ii1 i SC6ii2 te je navela kako je za vodnokomunalne projekte na raspolaganju 949 MEUR, uključujući sredstva prebačena iz PO7. S obzirom na to da je tijekom postupka javne nabave došlo do problema s poništavanjem postupaka i žalbama te povećanjem vrijednosti nabave, što je usporilo početak provedbe projekata, smanjit će se broj stanovnika koji koriste poboljšani sustav pročišćavanja otpadnih voda. Najviše problema bilo je kod ugovora za nabavu uređaja za pročišćavanje otpadnih voda gdje je postupak trajao od 8 do 12 mjeseci uključujući provedbu ugovora o nabavi radova u trajanju od tri godine. Zbog navedenih problema velik dio projekata neće biti gotov do kraja 2023. te se očekuje da će 380.000 stanovnika koristiti poboljšani sustav pročišćavanja otpadnih voda kroz 12 projekata koji će završiti do kraja 2023. godine. Tom će broju pridonijeti i projekti koji će biti dovršeni nacionalnim sredstvima do kraja 2024. godine, odnosno do zatvaranja OPKK-a, pa će u konačnici preko milijun stanovnika koristiti poboljšani pristup pročišćavanju otpadnih voda. Od 10 VP-a pet projekata se planira fazirati te je zbog povećanja vrijednosti još pet projekata uvršteno na listu pa će tako od ukupno 15 velikih projekata njih osam biti fazirano.

Gđa Vesna Benković iz MRRFEU-a predstavila je napredak u provedbi projekata prirodne i kulturne baštine. Istaknula je kako je od 124 infrastrukturna projekta završeno njih 112. U provedbi je još devet projekata kulturne i tri prirodne baštine, od čega 8 onih koji su ugovoreni 2020. godine posebnim pozivima na temelju Razvojnog sporazuma za Slavoniju, Baranju i Srijem. Projekti će zbog porasta cijena, koji je rezultat pandemije bolesti COVID-19, biti završeni nacionalnim sredstvima nakon 2023. godine. Ciljne vrijednosti svih pokazatelja su ostvarene. Zbog navedenih problema kao i zbog imovinskopravnih, Projekt Vučedol će se najvjerojatnije provesti u fazama i završiti u financijskom razdoblju 2021. – 2027.

Alokacija SC6c (bez ITU dijela) u potpunosti je isplaćena korisnicima.

Rasprava:

Gđa Estelle Carrelet de Loisy iz EK-a je u vezi s projektima financiranim sredstvima Kohezijskog fonda komentirala da iako se provedba projekata iz sektora voda ubrzala, u sektoru otpada je nužno ovjeriti znatno više sredstava.

Također je nužno ubrzati provedbu projekata koji se tiču kvalitete zraka te povećati isplate korisnicima. UT i nadležna ministarstva trebala bi naučene lekcije u vezi sa sektorom voda iz razdoblja 2014. – 2020. iskoristiti u financijskom razdoblju 2021. – 2027. Samo će 20 % projekata završiti do kraja 2023. godine pa se proces odabira operacija treba revidirati i usmjeriti na projekte koji mogu završiti na vrijeme. Većina projekata će se provesti u fazama i na taj način potrošiti većinu alokacije PKK-a, koji se odnosi na projekte vodnog sektora. Ostali će se financirati ili sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost ili nacionalnim sredstvima. Poručila je da EK izražava žaljenje jer čitava alokacija koja se odnosi na sektor bioraznolikosti nije ugovorena. Posebno zato što je RH druga zemlja članica EU-a po veličini područja pokrivenog Naturom 2000. i kao takva bi trebala biti predvodnica. Iako nije dodijeljena značajna količina sredstava za ovaj specifični cilj, EK-u i u financijskom razdoblju 2021. – 2027. bioraznolikost ostaje značajan prioritet.

Gđa Šopron Bognar je u vezi s gospodarenjem otpadom odgovorila da većina projekata, uključujući one koji će se provesti u fazama, ima ugovorene radove pa se očekuje da će završiti s provedbom početkom financijskog razdoblja 2021. – 2027. Isplaćeno je preko 95 % sredstava te će alokacija namijenjena sektoru gospodarenja otpadom iz razdoblja 2014. – 2020. biti do kraja potrošena.

Jedan projekt iz sektora kvalitete zraka završit će idući tjedan (AIRQ), a za projekt Uspostava nacionalnog referentnog laboratorija za emisije iz motora s unutarnjim izgaranjem za necestovne pokretne strojeve većina sredstava će se potrošiti do kraja ove godine. Dio aktivnosti će se vjerojatno morati provesti u 2024. godini.

Za sva tri specifična cilja u vezi s bioraznolikošću ugovoreno je oko 120 % alokacije te su ostvarene uštede na određenim projektima, a svi glavni ciljevi će biti ostvareni.

Gđa Jurin Vidović se nadovezala da su u pripremi izjave o izdacima koje će obuhvatiti projekte u nadležnosti Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te će iste biti poslane EK-u do kraja godine čime će se znatno povećati razina ovjerenih sredstava.

Prioritetna os 7 – Povezanost i mobilnost

Gđa Jadranka Pavić Vidović iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture predstavila je napredak u PO7. Izvijestila kako je jedan VP završen – Zračna luka Dubrovnik. Dva će VP-a kod kojih su radovi već gotovi i službeno završiti s provedbom do kraja 2023. (Cestovna povezanost s južnom Dalmacijom te Željeznička pruga Zaprešić – Zabok). U fazama će se provesti projekti Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja novog, drugog kolosijeka na dionici pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac i Nabava i modernizacija voznog parka za HŽ Putnički prijevoz. Projekt Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Križevci planira se proglasiti nefunkcionalnim.

Rasprava:

G. Ioannis Kroustalis komentirao je kako je EK svjestan da se u ovoj osi pretežno financiraju infrastrukturni projekti i da Hrvatska kao manja zemlja članica ima ograničene mogućnosti za neometanu provedbu projekata, ali s obzirom na slabu razvijenost nekih oblika prijevoza, nužno je uložiti dodatne napore. Pozitivno je da su tijela identificirala pojedina uska grla i da će stečena iskustva primijeniti u financijskom razdoblju 2021. – 2027. kako bi se ubrzala provedba.

Prioritetna os 8 – Socijalno uključivanje i zdravlje

G. Kramarić je predstavio napredak u provedbi PO8 koji se tiče sektora zdravstva i socijalne skrbi. Postignut je poboljšani pristup primarnoj i hitnoj zdravstvenoj zaštiti tako što uspostavljena hitna pomorska medicinska služba brzim brodicama. Osiguran je poboljšani pristup dnevnim bolnicama i dnevnim kirurgijama te je poboljšana skrb za određene ranjive skupine financiranjem četiriju bolnica za ranjive skupine. Što se tiče socijalne infrastrukture, pojavili su se određeni problemi u provedbi povezani s povećanjem cijena radova i materijala o čemu se vode razgovori s EK-om kako bi se pronašla potencijalna rješenja za taj problem.

Napredak u provedbi SC9b1 koji se tiče integrirane regeneracije na području pet pilot gradova predstavila je gđa Marija Ban iz MRRFEU-a. U vezi s infrastrukturnim ulaganjima grad Beli Manastir je završio s provedbom svog intervencijskog plana, a najviše projekata u provedbi imaju Benkovac i Knin. U provedbi je također i dosta ugovora iz sektora poduzetništva koji su sklopljeni u veljači ove godine u sklopu poziva Razvoj poduzetništva u gradu Petrinji. Unatoč kasnom ugovaranju, u par mjeseci provedbe korisnicima je isplaćeno preko 50 % alokacije te se očekuje da će projekti biti završeni na vrijeme.

Rasprava:

Gđa Marinković potvrdila je kako je EK zadovoljan provedbom projekata u sektoru zdravstva, no postoji zabrinutost u vezi s procesom deinstitucionalizacije. Razlog za optimizam je činjenica da je razina isplaćenosti korisnicima 30 % viša u odnosu na stanje u 2022. godini. Ovjereno je samo 20 % sredstava što je znatno niže u odnosu na ostale SC-ove ovog prioriteta. EK i MRRFEU intenzivno rade na tome da se provedba ubrza. Pohvalila je napore pravovremene nabave zaštitne opreme za vrijeme pandemije bolesti COVID-19. Provedbu pilot projekata fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova istaknula je kao dobar primjer korištenja mehanizma temeljenog na inovativnom teritorijalnom pristupu. I dalje će se pratiti integriranost korištenja sredstava obaju fondova u vidu koordinacije aktivnosti financiranih iz ESF-a i ERF-a.

Prioritetna os 9 - Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje

G. Kramarić je predstavio napredak u provedbi PO9. Vezano za VP e-Škole, naglasio je kako je riječ o projektu koji je osvojio nagrade na razini EU-a i čiju su vrijednost prepoznali i građani drugih zemalja. Provedba VP-a se odvija nesmetano, dok kod projekata regionalnih centara kompetentnosti (dalje u tekstu: RCK) postoji rizik raskida ugovora. S obzirom na to da je veliki broj projekata još uvijek u provedbi, oformljena je interna radna skupina koja će pratiti provedbu projekata te pomoći da se provedba ubrza i problemi riješe.

Gđa Marinković naglasila je kako je EK ponosan na uspjeh VP-a e-Škole, no također postoji zabrinutost vezano za provedbu RCK-ova. Istaknula je kako je ovo jedinstvena prilika za RH za ulaganja u infrastrukturu za strukovno obrazovanje s obzirom da se u financijskom razdoblju 2021. – 2027. ovakva ulaganja neće financirati te je pozvala nadležna ministarstva i UT da ulože dodatan napor kako bi ovi projekti uspješno završili provedbu.

korisnicima u pripremi i provedbi projekata. Ključno je da se osiguraju sredstva za kvalitetnu izradu projektne dokumentacije kako bi projekti bili što spremniji za provedbu.

Prioritetna os 11 – Jačanje oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 i priprema za zeleni, digitalni i otporni oporavak gospodarstva

G. Kos je predstavio napredak u provedbi PO11. Uzimajući u obzir kako je provedba ove PO započela tek 2021., prvi ugovori su potpisani 2022., dosadašnji ostvareni rezultati su odlični. Dosta korisnika traži ili izmjenu ili raskid ugovora stoga korisnici neće do kraja 2023. iskoristiti sva dostupna sredstva, međutim to neće negativno utjecati na apsorpciju ove osi s obzirom da se kroz izjave o izdacima prijavljuju i privatna sredstva korisnika. Preugovaranje poziva navodi kao dobru praksu s obzirom na potencijalne nepredviđene okolnosti, kao npr. one koje su se dogodile u zadnjih dvije, tri godine. Zbog različitih okolnosti dolazi do izmjena i raskida ugovora te se preugovaranjem osigurava potpuna iskorištenost alokacije. Naveo je kako u okviru ugovorenih projekata u PO1 i PO3 ušteda iznosi 6 - 7 % te je preugovaranje u slučaju npr. infrastrukturnih projekata dobra mitigacijska mjera.

Gđa Marinković je postavila pitanje na koji način 256 ugovorena projekta doprinose zelenom, digitalnom i otpornom oporavku gospodarstva. G. Kos je odgovorio kako je riječ o projektima kojima će poduzeća unaprijediti svoje poslovne procese, posebice proces digitalizacije, a da se nabavom moderne opreme prilagođavaju klimatskim zahtjevima, tj. smanjenju karbonskog otiska. U ovom PO-u naglasak je stavljen na poticanje konkurentnosti poduzeća i unaprjeđenje njihovog položaja na međunarodnom tržištu, no glavna investicija bila je usmjerena na digitalni razvoj, tj. na njihov doprinos klimatskim ciljevima.

Prioritetna os 12 – Sanacija šteta od potresa

G. Damir Tomasović predstavio je napredak u provedbi PO12. Ovaj PO sastoji se od dva tipa aktivnosti: obnova oštećenih objekata i izgradnja novih stambenih jedinica. Što se tiče izgradnje novih stambenih jedinica, 12 višestambenih zgrada s 180 stanova u Petrinji i Glini koje su u završnoj fazi izgradnje trebale bi biti useljene do kraja godine, a donesena je odluka o odabiru za postupak javne nabave za opremanje. Ostale zgrade su u različitim fazama izgradnje te će biti završene u prvom tromjesečju 2024. godine nacionalnim sredstvima. Osim radova na izgradnji 27 novih obiteljskih kuća u tijeku je nabava za gradnju dodatnih 28 obiteljskih kuća. Vezano za obnovu obiteljskih kuća, s obzirom na kratak rok za provedbu ovog PO-a, MRRFEU i bivši Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje koji je postao dio MPGI-a, odlučili su staviti naglasak na gradnju novih objekata te je obnova oštećenih obiteljskih kuća krenula nešto kasnije, što je rezultiralo izostankom ponuda u procesu javne nabave ili zaprimanjem ponuda sa znatnom višim cijenama radova od očekivanih. Predloženo je stoga faziranje projekta obnove obiteljskih kuća u PKK, SC4.3 kako bi se dovršili svi radovi i obnovilo oko 215 kuća dok bi se u okviru OPKK-a do kraja 2023. osigurala obnova 85 kuća, a sukladno planiranom smanjila bi se i financijska alokacija.

ITU – Integrirana teritorijalna ulaganja

Od ukupno 186 MEUR isplaćenih sredstava, u 2023. godini isplaćeno je 56 MEUR. Do kraja godine očekuje se isplata dodatnih 22 MEUR i 60 MEUR u 2024. godini, čime bi iskorištenost alokacije bila viša od 85 % što predstavlja dobar rezultat s obzirom na kasniji početak provedbe i izazove koji su se javili tijekom provedbe. Od ukupno pet specifičnih ciljeva kroz koje se provode ITU projekti, najuspješniji je sektor prometa gdje je od iznosa alokacije od 50 MEUR, isplaćeno 40 MEUR, odnosno 80,53 %. Na drugom mjestu su projekti iz područja *brownfielda*, trećem kulturna baština, a zatim slijede projekti iz područja poduzetništva i toplinarstva koji su

ITU – Integrirana teritorijalna ulaganja

Od ukupno 186 MEUR isplaćenih sredstava, u 2023. godini isplaćeno je 56 MEUR. Do kraja godine očekuje se isplata dodatnih 22 MEUR i 60 MEUR u 2024. godini, čime bi iskorištenost alokacije bila viša od 85 % što predstavlja dobar rezultat s obzirom na kasniji početak provedbe i izazove koji su se javili tijekom provedbe. Od ukupno pet specifičnih ciljeva kroz koje se provode ITU projekti, najuspješniji je sektor prometa gdje je od iznosa alokacije od 50 MEUR, isplaćeno 40 MEUR, odnosno 80,53 %. Na drugom mjestu su projekti iz područja *brownfielda*, trećem kulturna baština, a zatim slijede projekti iz područja poduzetništva i toplinarstva koji su kasnije započeli s provedbom pa je najveći broj projekata u provedbi upravo iz ta dva područja. Od ukupno četiri projekta iz područja toplinarstva koja su u provedbi, prema dostupnim podacima, dva su predviđena za faziranje: Obnova toplinarstva Grada Rijeke i Revitalizacija vrelovodne mreže u gradu Zagrebu. Vezano za uspješnost po urbanim područjima koja se mjeri po broju projekata koji su u provedbi te isplatama korisnicima, najuspješniji su Osijek, Slavonski Brod i Zadar, a slijede Pula, Split, Karlovac, Rijeka i Zagreb. Prema posljednjim informacijama, šest projekata neće završiti s provedbom do kraja 2023. godine, već će ih korisnici dovršiti u 2024. godini vlastitim sredstvima, a provode se na urbanim područjima Slavonski Brod, Rijeka, Split i Zagreb. Od tih šest projekata, tri će uspjeti iskoristiti dostupna bespovratna sredstva, dok će iz vlastitih sredstava financirati aktivnosti koje će se provesti u 2024. godini.

Obnovit će se tri puta više *brownfield* područja u vlasništvu gradova koji provode ITU-ove od planiranog. Planira se faziranje projekta Revitalizacija vrelovodne mreže u gradu Zagrebu te će se na kraju provedbe obnoviti preko 60 km vrelovodne mreže. Istaknula je kako se očekuje da će u narednih mjesec ili dva poslati EK-u svu potrebnu dokumentaciju vezanu za izmjenu VP-a Revitalizacija vrelovodne mreže u gradu Zagrebu i na neovisnu kontrolu kvalitete.

Rasprava:

Gđa Liha-Matejiček istaknula je važnost podrške koju je MRRFEU dao gradovima kako bi se iskoristila dostupna sredstva. Budući da je ovo jedna od posljednjih sjednica Odbora, pozvala je predstavnike osam gradova uključenih u ITU mehanizam da s obzirom na značajan iznos sredstava koji će biti na raspolaganju u programskom razdoblju 2021. – 2027. podijele svoje iskustvo, savjete i rješenja koje su stekli tijekom ovog programskog razdoblja kao i načine na koje su rješavali izazove na lokalnoj razini, a koji su im pomogli u ugovaranju i isplatama projekata.

Gđa Mirjana Zubak iz Grada Zagreba napomenula je kako je u gradu Zagrebu razlog niže razine isplaćenosti sredstava činjenica da je polovicu alokacije obuhvatio veliki projekt HEP toplinarstva kod kojeg se puno problema pojavilo tijekom pripreme i provedbe. Naglasila je kako je u razdoblju 2021. – 2027. potrebno krenuti s provedbom na vrijeme, tj. da se pozivi objave što je prije moguće te je potrebno voditi računa o odabiru projekata za financiranje, a sustav javne nabave u RH trebalo bi unaprijediti kako bi se olakšala provedba projekata. Gđa Magaš je napomenula kako treba imati na umu da gradovi nemaju jednaku alokaciju te je istaknula da gradovi s manjom alokacijom puno brže i lakše mogu apsorbirati sredstva. Postoje kriteriji temeljem kojih se dodjeljuju sredstva te se očekuje da će gradovi koji dobiju veće iznose iste moći i potrošiti. Polovica alokacije grada Zagreba otpada na projekt toplinarstva te će se s vremenom povisiti razina isplate i posljedično povećati uspješnost u odnosu na druge gradove.

5. Prijedlog izmjena OPKK-a v.14.0

Gđa Jurin Vidović ukratko je predstavila prijedlog izmjena OPKK-a koji se sastoji od preraspodjele sredstava između PO-ova, izmjene pokazatelja, revidiranja tablice velikih projekata i brisanja projekta Europski centar za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina (dalje u tekstu: ECINTV) iz OP-a. Ovom izmjenom predloženo je da se 35 MEUR preraspodijeli iz PO12 u PO8 te 100 MEUR sredstava KF-a iz PO7 u PO6. Kako bi se u potpunosti iskoristila alokacija, UT će koristiti i dodatnu mogućnost prijavljivanja 15 % više izdataka od alokacije osi kod onih osi kod kojih bude postojao višak odobrenih izdataka. Razlog izmjene ciljnih vrijednosti pokazatelja uglavnom je faziranje projekata, a kod nekih pokazatelja radi se o izmjenama tehničke prirode. Dodana su četiri VP-a iz sektora gospodarenja otpadom (centri za gospodarenje otpadom Lučino razdolje, Babina gora, Lećevice, Piškornica) i jedan vodni projekt (Sustav odvodnje otpadnih voda aglomeracije Novi Vinodolski, Crikvenica i Selce) te su predložene tehničke izmjene u datumima podnošenja prijave ili završetka VP-ova. Predlaže se brisanje projekta ECINTV zbog kašnjenja s uspostavom institucionalnog okvira, a njegove aktivnosti nastaviti će se provoditi u programskom razdoblju 2021. – 2027.

Prijedlog izmjene OPKK v.14.0 je usvojen s 41 glasom člana ili zamjene člana s pravom glasa.

6. Razno

Gđa Marinković zamolila je sudionike sjednice da obavijeste kolege u MRRFEU-u ili EK-u da prilikom svečanih predstavljanja projekata kao što je npr. završno događanje u okviru projekta e-Škole uključe i djelatnike EK-a kako bi oni pomogli u podizanju vidljivosti i promociji uspješnih projekata OPKK-a.

Gđa Raguz je zaključila je 20. sjednicu OzP-a i svima zahvalila na sudjelovanju.

KLASA: 910-04/14-02/22

URBROJ: 538-05-4-3-1/403-23-392

Zagreb, 17. listopada 2023. godine

Zapisnik odobrila:

Zrinka Raguz

